

У статті розглядаються та ілюструються задачами деякі методи доведення нерівностей з параметрами. Даний матеріал поглиблює знання студентів з методики навчання математики.

Ключові слова: нерівність з параметром, метод доведення, фахова компетентність, рівень математичної підготовки.

В статье рассматриваются и иллюстрируются задачами некоторые методы доказательства неравенств с параметрами. Данный материал углубляет знания студентов с методики преподавания математики.

Ключевые слова: неравенство с параметром, метод доказательства, профессиональная компетентность, уровень математической подготовки.

Some methods of proof of inequalities with parameters considered and illustrated in the examples in the article. This material deepens students' knowledge on methods of teaching mathematics.

Key words: inequality with a parameter, the method of proof, professional competence, level of mathematical training.

УДК 378

Г.З. Лаврін
м. Тернопіль, Україна

СТАВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ ДО МОДЕЛЕЙ ОРГАНІЗАЦІЇ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ВНЗ ТА СТИМУЛІВ ДЛЯ АКТИВНОЇ УЧАСТІ ЇХ У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ

Актуальність. Інтенсифікації навчального процесу у вищих навчальних закладах протягом останніх років призводить до зниження обсягу рухової активності студентів [1; 3; 6]. Хронічний дефіцит рухової активності в режимі життя студентів стає загрозою не лише їхньому здоров'ю та нормальному фізичному розвитку, але й обороноздатності України. Тому необхідність обов'язкових занять з фізичного виховання у цьому віці цілком закономірна.

Єдиним дієвим способом підвищення рухової активності студентів ВНЗ та майбутніх фахівців є обов'язкові, факультативні та самостійні заняття фізичними вправами. Водночас недостатній обсяг обов'язкових навчальних занять з фізичного виховання не може забезпечити зміцнення здоров'я і підвищення рівня фізичного стану студентів [1].

У 26 статті закону України «Про фізичну культуру і спорт» йдеться, що фізична культура у сфері освіти має на меті забезпечити розвиток фізичного здоров'я учнів та студентів, а керівники навчальних закладів зобов'язані забезпечувати створення сприятливих умов для належної рухової активності учнів та студентів [4]. Хоча вимоги закону повинні виконуватись, на теперішній день тривають дискусії щодо виключення фізичного виховання, із переліку обов'язкових академічних предметів для всіх вишів.

За твердженням Міністра освіти і науки України Сергія Квіта: «Ми повинні зберегти фізичне виховання в університетах не з допомогою примусу, а шляхом залучення до здорового способу життя. Наше завдання – залучити до кафедр фізичного виховання більшість студентів, які не хочуть бути професійними спортсменами. Сучасна молода людина є прагматичною і тому дбає про своє здоров'я. Тому ми повинні піти їй назустріч» [2].

У зв'язку з цим міністерством було запропоновано моделі організації фізичного виховання у вищих навчальних закладах з метою забезпечення викладання фізичного виховання у вищих навчальних закладах на належному рівні [5].

Отже, актуальність дослідження з одного боку зумовлена важливістю та соціальною значущістю підвищення рівня рухової активності студента та виключенням фізичного виховання із обов'язкової навчальної дисципліни у ВНЗ, а з іншого – пропозиціями міністерства щодо можливих форм організації фізичного виховання.

Ураховуючи викладене, ми поставили собі за мету: вивчити ставлення студентів до можливих моделей організації фізичного виховання та стимулів для активної участі їх у фізичному вихованні. Для досягнення мети вирішували такі завдання:

- Опитати студентів щодо моделей фізичного виховання та стимулів запропонованих міністерством освіти і науки України.
- Проаналізувати ставлення студентів, щодо запропонованих форм та стимулів за результатами опитування.

Для вирішення поставлених завдань було використано такі методи дослідження: теоретичний аналіз, узагальнення літературних та інтернет джерел; спостереження та методи опитування (бесіди, інтерв'ю), методи математичної статистики.

Результати дослідження. Міністерство науки і освіти України з метою забезпечення викладання фізичного виховання у вищих навчальних закладах на належному рівні пропонує базові моделі організації фізичного виховання у вищих навчальних закладах [5]. Серед них відокремлюють секційну, професійно-орієнтовану, традиційну, індивідуальну моделі або різні форми їх поєднання.

Нами було опитано студентів ($n=102$) географічного факультету Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка, щодо їх ставлення до запровадження таких моделей організації фізичного виховання. В результаті опитування було виявлено, що більшість студентів (55 %) надають перевагу традиційній моделі зі збереженням фізичного виховання в якості обов'язкової дисципліни з нарахуванням за неї кредитів, виставленням заліків та включенням до розкладу занять (табл. 1).

Значна частина (29,4 %) опитаних схильється до професійно-орієнтованої моделі, стверджуючи про необхідність занять спрямованих на розроблення комплексних програм, які орієнтовані на особливості майбутньої професії.

10,8 % опитаних стверджують про ефективність секційної моделі, яка передбачає створення широкої мережі спортивних та загальнооздоровчих секцій, гуртків, клубів, які працюють за фіксованим розкладом у вільний від основних навчальних занять час. Оскільки в опитуванні брали участь студенти, які відвідували практичні заняття з фізичного виховання, а студенти із секцій не залучалися до цього опитування, тому можна стверджувати, що кількість респондентів, що надавала б перевагу секцій моделі значно б збільшилась.

Таблиця 1

Ставлення студентів до базових моделей організації фізичного виховання у ВНЗ ($n=102$)

Базові моделі	Характеристика	Кількість респондентів, %
Секційна	Створення широкої мережі як спеціалізованих спортивних, так і загальнооздоровчих секцій, гуртків, клубів, які працюють за фіксованим розкладом у вільний від основних навчальних занять час (наприклад, у другу зміну для студентів, які мають навчальні заняття в першій половині дня)	10,8
Професійно орієнтована	Розроблення низки комплексних програм з фізичного виховання, які прямо орієнтовані на особливості майбутньої професії (вчитель, лікар, офісний працівник, програміст тощо). Альтернативними варіантами відвідування таких програм можуть бути суто спортивні секції, військово-прикладні секції (з орієнтуванням як юнаків, так і дівчат на досягнення вимог до вступу на програми військової підготовки), військово-медична підготовка з елементами загальнофізичної підготовки	29,4
Традиційна	Збереження фізичного виховання в якості обов'язкової дисципліни з нарахуванням за неї кредитів, виставленням заліків та включенням до розкладу занять з наданням студентам можливості як відвідувати заняття з групою, так і займатись індивідуально в спортивних секціях та оздоровчих гуртках, клубах, програмах тощо на їх вибір	55
Індивідуальна	Закріплення за кожним студентом працівника кафедри фізичного виховання чи іншого спеціалізованого підрозділу, який виконує роль	4,9

	тьютора з питань оздоровлення та фізичного розвитку, рекомендує певні види фізичної активності (як організовані, так і самостійні), розробляє індивідуальну програму фізичного розвитку, у т.ч. спортивні та оздоровчі секції, гуртки, клуби, а можливо і лекторії зі збереження здоров'я, планування родини тощо. Дві-три обов'язкові зустрічі з студентом впродовж навчального року дозволять більш м'яко мотивувати студента до фізичної активності	
--	--	--

Найменша кількість опитаних студентів (4,9 %) віддали б перевагу індивідуальній формі занять. Це доводить з одного боку про низьку зацікавленість студентами такою формою, а з іншого – про потребу в її організації також.

Міністерством освіти і науки рекомендується, що вищі навчальні заклади можуть застосовувати різного роду стимули для активної участі студентів денної форми навчання у фізичному вихованні [5].

Проаналізувавши запропоновані стимули та опитавши студентів (208 відповідей), нами було виявлено, що абсолютної переваги студенти не віддали жодному стимулу. Це говорить про те, що мотивація студентів до занять з фізичного виховання різна. Так, за результатами опитування виявлено, що 36 % опитаних віддали перевагу стимулу «сертифікати і кваліфікації», що передбачає фіксацію успіхів студентів у заняттях фізичною культурою та спортом шляхом видачі відповідних сертифікатів, а в окремих випадках присвоєння додаткової кваліфікації із записом у додаток до диплома (табл. 2).

Таблиця 2

Результати опитування студентів, щодо стимулів для активної участі студентів у фізичному вихованні (n=208)

Стимул	Характеристика	К-ть відповідей
Рейтинг	Врахування спортивної активності в рейтинговому оцінюванні освітніх, науково-дослідницьких та інноваційних досягнень учасників освітнього процесу, яке має проводитись відповідно до статті 32 Закону	10,6
Стимул	Визначення вимоги фізкультурно-спортивної активності як обов'язкової чи дуже пріоритетної для висунання студентів для участі в програмах академічної мобільності та доступу до обмежених ресурсів навчального закладу, надання знижок в оплаті додаткових освітніх послуг	28,8
Змагання	У разі розширення спектру університетських спортивних змагань (на рівнях країни, регіону, міста, вищого навчального закладу, факультету, інституту, студентського містечка тощо) постане можливість мотивувати більше студентів до регулярної організованої фізичної активності. Зазначені заходи можуть бути підтримані органами студентського самоврядування у самих різних формах, включаючи матеріальне стимулювання переможців	12,5
Сертифікати та кваліфікації	Фіксація успіхів студентів у заняттях фізичною культурою та спортом шляхом видачі відповідних сертифікатів про досягнення, а в більш просунутих випадках присвоєння додаткової кваліфікації із записом у додаток до диплома, навіть видача вищим навчальним закладом диплома власного зразка про додаткову фізкультурно-спортивну або прикладну кваліфікацію (тренери та судді аматорських змагань, парамедики тощо) за умови виконання відповідних офіційних вимог з видів спорту	36
Медійна підтримка	Може формувати культуру фізичної активності, ставлення до власного тіла та формування фізичного здоров'я, рекламувати успіхи студентів-спортсменів на змаганнях усіх рівнів тощо	12

Більше, як чверть (28,8 %) опитаних основним стимулом до занять з фізичного виховання для себе вважають доступ до обмежених ресурсів навчального закладу, надання знижок в оплаті додаткових освітніх послуг, тощо.

12 % опитаних студентів підтримують змагання, як основний стимул, а також медійну підтримку, яка може формувати культуру фізичної активності шляхом рекламування успіхів студентів-спортсменів на змаганнях усіх рівнів, пропагування здорового способу життя тощо.

Десята частина опитаних (10,6 %) пропонують врахувати спортивну активність у рейтинговому оцінюванні освітніх, науково-дослідницьких та інноваційних досягнень учасників освітнього процесу.

Висновки. 1. За результатами опитування студентів виявлено, що вони надають перевагу різноманітним моделям (секційна – 10,8 %, професійно-орієнтована – 29,4 %, традиційна – 55 %, індивідуальна – 4,9 %) організації занять з фізичного виховання рекомендованих міністерством освіти і науки України. Більшість підтримує традиційну форму.

2. Опитування студентів щодо стимулів виявило, що мотивація студентів до занять з фізичного виховання різна (рейтинг – 10,6 %, стимул у наданні знижок в оплаті – 28,8 %, змагання – 12,5 %, сертифікати і кваліфікації – 36 %, медійна підтримка – 12 %).

Перспективи досліджень. Проведене дослідження не вичерпує усіх проблем зазначеної теми, в подальшому передбачаємо виявити ставлення студентів інших факультетів та ВНЗ до запропонованих моделей та стимулів.

Література:

1. Анікеев Д. М. Аналіз підходів щодо організації рухової активності студентів в умовах кредитно-модульної технології навчання / Д. М. Анікеев // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. – 2010 – №4 – С. 89 – 91.
2. Короденко М. Не змушувати, а зацікавлювати // Освіта України, 2015. – № 38, С. 6. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://lib.pedpresa.ua/wp-content/uploads/2015/10/39-2015_osvita_ukr-inet.pdf.
3. Пилипей, Л. П. Стан фізичної підготовленості студенток I курсу ВНЗ [Текст] / Пилипей Л. П., Шаповал М. С. // Слобожанський вісник Придніпров'я. – 2013. – №2. – С. 57-61.
4. Про фізичну культуру і спорт : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>
5. Щодо організації фізичного виховання у вищих навчальних закладах // Лист МОН № 1/9-454 від 25.09.15 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/47947/.
6. Ядвіга Ю. П. Фізичне виховання студентів вищого навчального закладу економічного профілю в період трансформації вищої освіти України в європейський простір: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. вих. і спорту: спец. 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення» / Ю. П. Ядвіга. – К., 2011. – 22 с.

У статті вивчається ставлення студентів до моделей організації фізичного виховання у ВНЗ. За результатами опитування студентів виявлено, що вони надають перевагу різноманітним моделям (секційна – 10,8%, професійно-орієнтована – 29,4 %, традиційна – 55 %, індивідуальна – 4,9 %) організації занять з фізичного виховання рекомендованим міністерством освіти і науки України. Мотивація студентів до занять з фізичного виховання різна (рейтинг – 10,6 %, стимул у наданні знижок в оплаті – 28,8 %, змагання – 12,5 %, сертифікати і кваліфікації – 36 %, медійна підтримка – 12 %).

Ключові слова: фізичне виховання, студенти, стимули, моделі, форми фізичного виховання.

В статье изучается отношение студентов к моделям организации физического воспитания в вузе. По результатам опроса студентов выявлено, что они предпочитают разнообразные модели (секционная – 10,8 %, профессионально-ориентированная – 29,4 %, традиционная – 55 %, индивидуальная – 4,9 %) организации занятий по физическому воспитанию рекомендованных министерством образования и науки Украины. Мотивация студентов к занятиям по физическому воспитанию разная (рейтинг – 10,6%, стимул в предоставлении скидок в оплате – 28,8 %, соревнования – 12,5 %, сертификаты и квалификации – 36 %, медийная поддержка – 12 %).

Ключевые слова: физическое воспитание, студенты, стимулы, модели, формы физического воспитания.

The article examines the attitude of students to models of organization of physical education in universities. In a survey of students prefer different models (section – 10,8 %, professional-oriented, 29.4 %, traditional – 55 %, 4,9 % individual – 4,9 %) organization of physical education recommended by the Ministry of Education and Science of Ukraine.

Motivating students to physical education different (rating – 10,6 %, the incentive to grant discounts in pay – 28,8 %, the race – 12,5%, certificates and qualifications – 36 %, media support – 12 %).

Key words: *physical education, students, incentives, models, forms of physical education.*

УДК 373.5:821.161.2

О.О. Лілік
м. Чернігів, Україна

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО РОБОТИ З ЯВИЩАМИ ЛІТЕРАТУРНОГО ПРОЦЕСУ В СТАРШИХ КЛАСАХ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ

Постановка проблеми у загальному вигляді. У основних державних документах, що регулюють зміст сучасних освітніх процесів (Національній доктрині розвитку освіти України (2002), Національній стратегії розвитку освіти України на 2012-2021 роки, законах України «Про освіту» (1999) і «Про вищу освіту» (2014)) окреслено основні завдання та зміст освіти на сучасному етапі духовного становлення України. Зокрема, підкреслюється, що освіта – основа розвитку особистості, суспільства, нації та держави, запорука майбутнього України. Вона є визначальним чинником політичної, соціально-економічної, культурної та наукової життєдіяльності суспільства. Освіта відтворює і нарощує інтелектуальний, духовний та економічний потенціал суспільства» [4; 5]. Одним із важливих механізмів реалізації зазначених положень є шкільний курс української літератури, адже художній твір є джерелом моральних, етичних і національних питань, розв'язання яких сприяє формуванню національно свідомої, усебічно розвиненої, творчої особистості.

Основні державні документи, що координують зміст сучасної літературної освіти («Державний стандарт базової і повної середньої освіти», «Концепція літературної освіти»), визначають такі її завдання: розгляд художньої літератури в контексті національної і світової культур, її взаємопов'язаність з релігією, філософією, естетикою, літературною критикою, різними видами мистецтв; відображення характеру народу в національній літературі й культурі; зв'язок літературних напрямів і течій з естетичним пошуком митців інших видів мистецтв; художній твір повинен розглядатися в контексті історико-літературного процесу, має бути проаналізована його смислова та естетична цілісність, художня специфіка [2; 3]. Проте вчителі-словесники зізнаються, що відчують труднощі теоретичного і практичного характеру під час шкільного аналізу явищ і понять літературного процесу. Саме тому, важливою є не лише розробка методики вивчення світового й вітчизняного літературного процесу, а й ґрунтовна, систематична підготовка майбутніх учителів, яка забезпечить ефективне вивчення феноменів літературного процесу, усвідомлення школярами етико-естетичного значення та художньої самобутності художніх творів; визначить їхній вплив на розвиток внутрішнього світу особистості, становлення її світоглядної позиції.

Вищезазначені тенденції цілком уписуються в загальнодержавні реформаційні процеси, поштовхом до яких стало приєднання України до Болонської конвенції щодо створення загальноєвропейського освітнього простору. Це обумовлює необхідність кардинальних змін у системі професійної підготовки педагогічних кадрів, здатних ефективно працювати в умовах сучасних освітніх процесів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Підготовка майбутніх учителів української літератури до вивчення явищ і понять літературного процесу до сьогодні не стала предметом спеціального наукового дослідження, тому у процесі дослідження цієї проблеми орієнтуємося на науковий доробок науковців-методистів і викладачів-практиків (Л. Базиль, Ю. Бондаренка, Н. Волошиної, А. Градовського, С. Жили, О. Ісаєвої, О. Куцевол, Л. Мірошніченко, Л. Неживої,